

fyldes ind i Statskassen, der driver en Understøttelsespolitik med Understøttelser til hele Befolkningen. Man kan vel sige, at det er kun at tage fra een Lomme og give til en anden. Det er godt nok, at man har Penge i en Lomme, naar der ikke er for mange Huller i den. Men at have mange Penge i den Lomme, der kun er et stort Hul, tror jeg ikke vil være fremmende for vor økonomiske Erhvervsvirksomhed.

Jeg skal, inden jeg forlader det ærede Medlem Hr. Olufson, sige endnu et Par Ord om den Serie af Lovforslag, som her igen er forelagt af Socialdemokraterne. Jeg skal ikke dvæle længe derved, men med Hensyn til disse Lovforslag henvise til mine Udtalelser ved disse Lovforslags Behandling i forrige Rigsdagssamling. Det er, saa vidt jeg kan se, ganske de samme Forslag, som da forelaa; der er ingen Grund til her at komme ind paa Gentagelser. Det afgørende, det Principspørgsmaal, som virker skillende mere end noget andet, er Bestemmelserne om, at Jord til Udstykning skal kunne erhverves ved Ekspropriation. Jeg kan i Aar ligesom sidste Aar sige, at jeg for mit Vedkommende ikke kan medvirke til, at saadanne Lovforslag gennemføres. Hvis man ønsker at drøfte dem i et Udvalg, vil man jo kunne gøre det; det har jeg jo intet Middel til at hindre, men jeg maa sige, efter at jeg nu her for anden eller tredje Gang stifter Bekendtskab med dette Forslag om Ekspropriation, at jeg anser det for at være et Forslag, der vilde have de allerstørste Virkninger, men vel at mærke Virkninger af overordentlig skadelig Art. Forslaget om Ekspropriation er ikke blot fuldkommen unyttigt, fordi der er saa rigeligt af Gaarde; navnlig større Gaarde — hvilke jo er dem, vi fortrinsvis ønsker at udskifte — til Salg. Men hvad der navnlig her er afgørende, er, at det vil virke afgjort skadeligt. Hvis en saadan Ekspropriationsbestemmelse indføres, vil det være umuligt at opretholde det danske Landbrug paa dets nuværende Trin. Det ærede Medlem Hr. Stengaard-Kirkegaard gjorde rigtigt opmærksom paa, at hvis dette Lovforslag op højes til Lov, vil enhver Ejendom med over 50 ha være udsat for naar som helst, at en landbrugsministeriel Kommission eller en Udsending fra det Nævn, som skal ned sættes, kommer og siger: Maa vi faa den Ejendom eller saa og saa meget af den. Og enhver Ejendom paa ned til 25 ha, som er saa uheldig at have et mindre Jordbrug som Nabolod eller saa uheldig, at en mindre Jordbruger gnaver sig ind hos Naboen ved at købe 1 eller 2 eller 3 Tdr. Land, maatte

da være forberedt paa, at der naar som helst kunde komme Paabud om, at den skulde afstaa Jord til en forud fastsat Pris. Jeg maa sige igen, at hvis ærede Medlemmer vil tænke lidt over, hvordan det danske Landbrug er opstaaet — dette Landbrug, som i saa mange Henseender, navnlig i økonomisk Henseende, adskiller sig fra Landbrug i saa mange andre Lande —, og hvis de vil sætte sig ind i det og gøre sig Umage for at forstaa, hvorledes et saadant Landbrug, hvad enten det er paa 10, 100 eller 400 Tdr. Land, altid er en organisk Helhed, hvoraf man ikke kan rive et Led ud, naar som helst det passer en, hvor det hele er bygget op gennem mange Aars, i Regelen mange Slægtleds Arbejde, saa vil De forstaa, at det, der her foreslaas, kan man ikke gennemføre uden samtidig at tage hele det Grundlag bort, som Landbruget bygger paa. Ingen tør bygge Bygninger, gennemføre Forbedringer, forøge sine Besætninger, hvis man indfører et saadant Usikkerhedsmoment, som denne overflødige Ekspropriationsbestemmelse skaber. Socialdemokraternes Forslag, hvad angaar dette Programpunkt som for øvrigt en Række af de andre, vilde, hvis det opnaaede Gennemførelse, betyde en fuldkommen Destruktionsvirksomhed overfor hele den opbyggende økonomiske Virksomhed, der i Øjeblikket findes i vort Land, og derfor kan jeg straks for mit Vedkommende sige, at et saadant Forslag som det, her foreligger, vil ikke kunne gennemføres, i hvert Fald i den Tid, jeg har den Ære at beklæde Pladsen som Landbrugsminister.

Det ærede Medlem Hr. Olufson var inde paa, at Landbruget kunde ikke skyde Befolkningsstilvæksten over til de andre Erhverv, og vilde give det Udseende af, at blot vi indførte en saadan Bestemmelse som den, her var Tale om, var det Spørgsmaal løst. Jeg tror, jeg tidligere har omtalt det, men jeg vil dog advare imod, at man fortsætter med en Tale, der er saadan præget af Ukyndighed som den, at vi skulde kunne løse det sociale Spørgsmaal ved at udstykke Brug paa Landet. Den Udvikling har jo fundet Sted i andre Lande, at den Del af Befolkningen, der direkte er beskæftiget med Landbruget, er aftaget procentvis, medens den Befolkning, der er beskæftiget ved saakaldte Byerhverv, er tiltaget. Det beror jo først og fremmest paa den Specialisering af Arbejdet, som har fundet Sted, idet det, vi kalder Landbrugsvirksomhed, som statistisk Begreb er blevet mere og mere indsnævret. Dernæst beror det paa, at det Antal Fornødenheder, der ud-